

ФЕНОМЕН ФІНСЬКОЇ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

С. М. Кравченко, канд. іст. наук

На основі аналізу й узагальнення фахового наукового дискурсу з'ясовано, що фундаментом освітньої системи Фінляндії є доступність і безперервність освіти, формування ключових навичок для життя.

Акцентовано на особливостях фінської шкільної освіти, що полягають у прагненні захистити учнів від стресових ситуацій, які можуть виникнути під час навчального процесу. Це сприяло зменшенню кількості домашніх завдань, контролюючих тестів, екзаменів. Учні не обтяжені теорією, а зосереджені на здобутті практичних навичок, необхідних у повсякденному житті. У початковій школі широко застосовується ігрова діяльність як навчальна. Освітні програми розробляються на рівні школи – відповідно до потреб здобувачів освіти. Тож у Фінляндії школа підлаштовується під дітей. У цьому й полягає феномен фінської освіти. Підкреслено, що у Фінляндії освіта є безкоштовною на всіх рівнях. Водночас фінське суспільство характеризується надзвичайною повагою та високим рівнем довіри до вчителів і керівників шкіл. Про це свідчить автономія закладів середньої освіти, помірне навантаження на вчителя (не більше чотирьох занять на день, які він може проводити з асистентом). Головними завданнями вчителя є підтримка інтерактивного навчання, модерування дискусій на заняттях, розвиток і формування аналітичного мислення, пізнавальної активності та самостійної навчальної діяльності учнів.

Охарактеризовано, що на національному рівні освітню політику провадять Міністерство освіти і культури як найвищий орган влади, на який покладено відповідальність за державну освіту у Фінляндії, у т. ч. за підготовку законодавства про освіту, розширення співпраці між університетами тощо, та Національне агентство з освіти Фінляндії (EDUFI, із 2017 р.), завданнями якого є розвиток шкільної освіти, освіти для дорослих, міжнародної академічної мобільності та ін.

Досліджено, що реформування шкільної освіти Фінляндії відбувалося в три етапи: 1980-ті рр. – переосмислення теоретичних і методологічних основ; 1990-ті рр. (основний) – національна реформа навчальних програм, підвищення якості освітніх послуг; 2000-ті рр. – покращення ефективності освітніх структур і управління ними.

Виявлено тенденції розвитку шкільної освіти у Фінляндії, які полягають у модернізації освіти, зокрема її інтернаціоналізації та цифровізації, кореляції ринку праці й освітніх послуг, використанні штучного інтелекту в освітній сфері, залученні інноваційних практик у школах тощо.

Зроблено висновок про актуальність досвіду освітніх реформ Фінляндії в контексті упровадження Нової української школи. Утім, запозичуючи європейський досвід, важливо зважати на прикметність національної системи освіти та збереження власних освітніх традицій.